

ارتقا

ادبیات . فنون عسکریه و بحریه .
و تارخ و تجارت و زراعت و صنایع
و معارف و امور نافعه و اکثیه لی فقراندن
ماحت مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غزته نك مدیری طاهر بکه مراعت اولنور

(ارتقا) نك ا قاپول و طشره
ایچون . ر سنه لك آبونیه سی ۳۳
غروشددر بوسته بولی مقبولدر .
صحافی بالجمله ارماپ فیه آچیندر . هر انی قلم
موتان یاره بیلیر . مرکری ماب عالی
حاده سنده « معلومات » اداره خانه بیدر

شم ديلك جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

ده قاندر نامنه یازیلان اثرلرک نرملردن مقبیس اولدینی ، مقبیس اولمان اثرلرک ایسه ، نه قدر مناسبتر ، عادی ، متبذل بولوندی قوی اثباتلرله کوسترلشدردن ! اوراده سوللی پرودموله برده ده قاندرک سوبه علمتهده بولونماسی ظننه قارشلی نه رجحانه خندهلر وارد !..

اوقوبک اوقوبک !.. برمنظومهده : « برآقشام اوسق کزیمکه بی اقدار ایکن سیران راعابه میال اولوب درون نیققلدی شوبله قیلره بی نشء ، برحزین تعجید ایدردی اقمی اعصاب سرنکون قهر اولان شکاف کبوده آسمان منظور ایکن اولوردی مان دیدهدن نهان پارچه سیله :

« تیلرزه خزان ایله اوراق ناله کار تانوک دوشردی برلره سرمست و بی مجال مهم اوقولیلر ایله ایلردی کوهسار چوکشدی تازه قیلره نیرکنه هزال قطعه سی بیننده کی تضادی ، حضرت راسم ، نه کوزل کوسترمشدر !..

محمد جلال

ایله یسه

بر اوردی نه ایلرک لساندن -

آه من الموت !..

زواللی قاذین !.. سن تأهل دینن سعادتک بوتون ادواری کورمه دک ، حس اتمه دک . اوچیچکه بکزه دک که آجیلماسیله صولماسی بر اولور ! کوزلرک برهار صفا ایله آجیلدی . آغلايه آغلايه دوغدک . تسملرله یودک . او قدر کوجوک وجودکله شو باصدیفک طوبراغبار اولاجکی بیلیرمیدک ، زواللی ؟ صباوتک صافقلری مصومیتلرله نویدئا چیچکلرک اوسته باصار ، کلبلرک آرقا - سندن قوشار ، شو کوبوکلو دکیزله ، شومانی سازه حیران اولورکن هیچ بر مرارت ایله متأثر اولدکی ؟

شباب ، سکا آغوشی آجیدینی زمان بوتون احتیاسات معصومانه ک غلیانه باشلادی . اوزمان بکارتک بریری معصومی اولدک ،

هر قادینه واقع اولدینی کی سنک ایچونده برحیات مشله سی واردی تأهل ایله حل ایلدی . تام بش او شی زوج شقیقه سعادت بخش اولدک . صوکره آنسزین بوتون مسرتلرک ، بوتون اماللرک برقمه فلاکت ایله صاورولدی !.. آجی بر مفارقت !

سنک قلب رقیقک بوفلا کتک آجیسنه داینامادی . بوخربه یه تحمل ایدمه دی !..

برمنکشمه قدر تازه ایکن ، برخان چیچکی کی صولغه باشلادک !.. آراسیرا زواللی آناکه ، بدبخت قرداشکه ، معصوم قیزیکه انعطاف ایدن کوسکون نظرلرک هب اونی آرادردی ، هب اونی صوراردی ، دکلی ؟

زو الی یز ... اوزمان ، دوداقلریک اوستدن ظلال موتک اوجدینی کورور - دلده ایچین ایچین آغلاردق ! بوتون کوز یاشلرمن قایلرمره دوکولوردی !.. اوکسک کسکک اوکسورکلرک باشلادینی ، دوداقلرنده کی اورنک لطیفک اوجدینی کون :

« تازه برکلدک ای عدم چیچکی ایسته مردم سکا ورم دیککی !» نشیده سی برخط آتین ایله کوزلرله صاحیلهرق یینی او بوشدوردی ، بوتون اعصابی یاقدی !..

نهایت مده شحقیقت ظاهر ایتدیکی ، « ایسه اولدی !.. صداسی عکس ایلدیکی ، بنم ایله آناجنگ قیز جفزیکک بو سوزمن بوکولدیکی زمان اوله سسز سسز کوز یاشی دوکلک ! آردن قاج سته کجیدی !.. شیمدی باق ، همشیره حکم !.. سنک اوقدر سودیکک لایلاقل آجیلدی ، قوشلر اوتیور ، فقط سن برکون آجیلمادک ، ابدیتله صوصدک !..

یا لکنز بن ، صباچ بهارک ژاله لرله ایصالان مزاریکک اوستنده مبدول کوز یاشلری دوکیورم !..

محمد جلال

علوم و فنون و فلسفه

(۵۴ نجی نسخه مژدن مابده)

قیزغین زمانلرده حیوانات برطاق تبدلات فیزیولوژی به اوغرا بهرق غایت حساس بر حال کسب ایدر . جهاز تناسلینک انتباهیتی ، اداره بدینه مک هر طرفه علی الخصوص مملر ، دوداقلر ، توکولر کیسه لری [غدیدات لماییه] کی حس شهوته ک زیاده علاقه دار اولان عضولره انتقصال ایدرک بوتون وجودی برحرارت ، طاقفرا سر غلیان حس استیلا ایلر . صومنزق زیاده ، اشتها مفقود ! ارقی جنسین کال حرص و تهالك ، شدت دهشته بربری آرایوب چفتلشمکه جان آتارلر .

لاحیه سیله موقتة جمیعات حیوانیه به داخل اولور . بالعکس سوروحانده یشامق معتادی

اولان حیوانات وحشیه اوتیه برویه طاغیلور . سودای شهوانی ایله ، آکل نباتاته بیله تعرض ایدرلر .

دیشیه راست کلک املیله ارککلر اولو اورمانلری ییلدیرم کی کشت و کنار ایدرلر ، جسم محراری سرعته دولا شورلر جنسین بربرینک سسفی طانور . ایشیدنجبه ضبطی غیر قابل بر حال کسب ایدر . حیوانات غریبه حفظه مخصوص اولان محللرده تجربه اولندینی اوزره فیل و کرکردان کی حظوظات وهوسات شهوانیسه مغلوب اولمان حیوانات بیله قیزغین زمانلرنده باخصوص دیشیلرینک مفقودیتنده حدت و شدت پیدا ایدرلر . انشای حرارتده انحلیم ییلدیکمز دوه لر ، دلیلی ایچون مهلك اولورلر .

آغیر : کیشیز ، لایتنقطع حرکت ایدر ، تیننور ، متصل قولاقلری اطراف واکتاف مختلفه به توجیه ایدرک قصرافدن بررس بکلر .

بوغا : آغزی کوبولک ایچنده صیق صیق بوکورر ، جاپرلری برسرعت سرسریانه ایله دور ایدر ، بوجولانلر آره سنده آره صره دوروب قانی کوزلرنی بر سمت موهومه دیکر وقوروغی قلمچی کی تحریک ایلر ، راست کلدیکی دیشینی قولار همجنسی آراد ، حصامی ایله جاپیشور .

قیزغین زمانلرده یاغوتر کیسه لری [غدیدات دهنیه و عرقیه] مبدولا آفرانزاده بولنهرق کسکین برقوقو نشر ایدرلر . فیل دودهده بورایچه پک مؤثردر . هله حرارتی وقتنده تنکک یانندن برولمقا - تمدقچه کچلمز . دودهده کوجوک دلیک بر ذیلی ، ملتقای شفتان آره سندن دیشارو سارقار . بعدالحرازه زائل اولان تزینات عروسیه کیکلرده پک زیاده جالب دقت برمنظره اخذ ایدر . خلاصه وقت تناسلهده حیواناتک ارککلری هر بری بر صورتده تبدیل اشکال و اوصاف ایلرک بوراده تفصیلی زائد کوردک .

ذ کورده تعداد اولتان اشبو احوال دیشیلرده دخی و اقدرد . دیشیلرکده قیزغین موسملری آزعین اولور .

دیشیلرده وقوع کن تبدلاتی بوراده بر ازیقه کسه لریک الیکر اعضای تناسلیه مک ایش دریندن اثاث بشرک عادت شهریه سه مشابه اولوق اوزره قانی و لزوجی برمایعلک سیلان ایلدیکتی و بونک ذ کوری دعوت ایدن برقوقیه مالک اولدینی سوبلیمکه اکتفا ایدر . سیلان مذکور ایشکده پک مبدولدر .

حیوانات مونسدن اولوبده خدمات بشریه به کیرمماش اولان حیوانلر ، یشادقلری وسطده امین برملجا بولدیلمی واعاشه لری تأمین اولندی هر موسمده چفتشورلر . حالوکده حیوانات زمان زمان ، موسم موسم ، قیزوب چفتشورلر . لاحه عمومیتله قیشین قیزار : قورده کانونانی ، شباطده ، نیلیک و کوبکده مان بوموسمده کیرنی کی قوش اوقوسنه یتان حیوانات خدر شاتیلرنی بعدالاکال یعنی منهای شباطده قیزغین اولورلر [۱] . مع مافیه آکل اللحوم هر وقت بوقاعدتک تحت انحصارنده دکدر . ایشته آرسلان ، قیلان ، کدینک مختلف زمانلرده قیزدینی و اقدرد . بونک کی قوردهده بعضاً مارنده قیزار . قاضیه : شباط ، مارنده ، مجترات ، کاون نانی ، شباطده ،

طیور ایچون موسم ازدواج : انتهای شتا ، بدایت بهارد . معلومدرکه اشبو موسمده قوشلر کوزل کوزل ، رنگارنگ تویلره تویلورلر ، جمیته کزدرلر ، آهنکله اوتزلر . علی العموم حیوانات حتی انسانلر آره سنده بیله حسیات عاشقانه لرله تمیز ایلمش اولان و فضائل زوجیه بی بحق طایبان کورکچینلرک ، قومرولرک دیشیلرنی اوخشیاهرق انواع نوازشه اظهار ایلدکلری آثار محبت ، کورکچینلک نامیه یاد اولتان اوسوداخانه ده هر دم یابدارد . بونلر جمیت بشریه قارشو وظائف جنسیه نقطه نظرندن بولر رعیرت تشکیل ایدیلورلر . چونکه بونلر بربرلرینه جدا وفادارد . هله وحیدالزوج [۲] اولنلر یکدیگرینه اوقدر محبتی ، اوقدر باغی درلرکة آنجی اولوم آیرر .

مابعدی وار

دوقور محی الدین

النبیاء و الشیخه کتب

صوک قورشون ...

هنوز صباح اوئش ، روحفرا بر نسیم اوراق اشجار بهاری یواش یواش [۱] متقدر شتایدن مستثا اولهرق آیلر یازین قیزارلر . احکامکله شتامناسیقیه صفوقدن زیاده سیله متأثر اولدقلرندن قیشین فعل مذ کوری یاپیورلر . اوبوشانلر ایچنده تشکلات عضویه سی الک مکمل اولدیی سائرلری کی تأثیر برودتدن جارچوبق قورتیه میورلر [۲] کویش کتوزانلرک برجونی ازجه کیم ، قردهجه تفرین اول و ثانیه قیوبنده صوک بهار (ایلول) ده تناسل ایدرلر .

تهرزه باشلامشدى . كوياكه طبيعتك
هنكام جوايى اولان ايلك بهارك
سرين روزكارلى انسانك وجوديه خفيف ،
خفيف ، رعشه لروبريوردى . اوزاقدن
اوزاغه ايشيديلن كوك كورلەسى كې
صدالرى ، جانجا بوسكەن بياض دومانلر ،
جوارده برحار، موقعى بيلدر يوردى .
صاغ طرفده يالچين قياردن منشكل بر
طاغ، صول طرفده اولدېغە واسع براووه...
طاغك ذرومى آتلمش ياموق ييغنى
آكديران لطيف برحباباره ايله مستور
ايدى . بلوط ، يلاش ، يلاش تپەن
صيرلېغە قيار آرمەندن اوجوشان بياض
بياض دومانلر آكا پيرو اولغە چاليشير
كې كورونيوردى . انسان شو سكوت
ايغنده طرف طرف مشهود اولان لطافتدن
محظوظ اولوركن زمان زمان قوللاغە
ايريشن تفكك صدارلى قله مبهم لرزه لر،
دهشتلر وبريوردى .

اورتەلق كرر كې آقارمش، محاربه
تمايه كرمى پيدا ايتمش ايدى . يالچين
قياردن عبارت برماجك دېنده ارقەسى
اوزرينه دوشمش بر قهرمان واددى .
روحك عرش اعلاى رحمانه كيتەسە
بك آز بر زمان قاش اولان بو قهرمان
- حيدر - شوبه كوزلرني آچدى .
اطرافه طالعين نظلرني كزدردى .
آلدين يارلر ك ، اوج مېلك قورشون
يارەسك اضطرار بة قطعاً اهميت ورميه رك
طوغريلر كې اولدى . قوۋە سامەسك
اولانچە قويۋە اطرافى دېكەمكە باشلادى .
بازمكره ، يوزند ؛ آتندن آقان خون
جلادت نمونە مستغرق وجە ديارەسەندە
علائم مسرت پيدا اولدى . انسانك
طهارلرندە قانلرني اويوشديرەجق قدر
ريقق ، مېتر برصد ايله :

— دېمك دها يقيندەر . هنوز بك
يقيندەر . يارب سن عنايت احسان ايله
حيدر قولكە صوك برفت وير . سوكلى
وطنى بر آزدها مدافه ايدەم . ديدى .
طوغريلق ، بتون بتون آياغە قالقوب
ايلر قوشمق ايسەندى . حيفاكە :
دېز قياغى بارالامش كيرمش اولان بر
قورشون بولمە مانع اولدى . يەنە دودا .
قلى قېردادى .

— بونەيا.... بن بر ايكي قورشون
ايه بوله يتايى اولەجەم . صولتە هجومه
طاغلر بيله طابايمز ظن ايدىيوردم .
اوف ! اوف ! دېزمدە جوق آجيور
اما

صوك برغيت ... شديد بر مشقت
ايه آياغە قالقە بيلدى . صاغ اللە طوتدني
تفكك يايە باصدى . آجيان دلېك بر
قورشون سوردى . كوزلرني بارلادى .
قاشلرني جاتلدى . ايلر ، دالمايلرني
كيتمك ايسەندى . فقط ... كيدەمدى .
اولدني بردن ، قارشىكي طاغده برقطه
نشاندى . دهشتل بر كورلتي طاعى او
اووهي بشون ترەندى . مدبد عكس
صدالر اطر فده ظنين انداز اولدى ،
ايكلدى . جيل دوماندن كورليور .
جسيم طاغ يارچەلرني هوادە اوچيوردى...
بو حال - خارق العاديه سبب نه ؟...
حيدر ك رعشه دار اللر ايله آلدني صوك
قورشون . جناب حقل - امر صمد ايسيله
باد قضا اوتفككدن دكل ، قلبندەكى بركان
حيتدن چيقان اوقورشوني بردشن
جيجانەسى اوزرينه سوق ايتمش ..

حيدر ، اولدني برده دم ديك
قهرمانچەسە طور ييور . بومظردە دهشت
نموني سير ايدىيوردى . آغزندن حالا
دومان چيقان تفككى صول اللە آلدى . صاغ
ايني دخي سینه آهني اوزرينه باصدردى .
برلسان ديدارانه ايله :
— الحمداء . اشهدان لا ... اله ...
ديدى .

بو آدە بويارمى عسكەر ، زواللى
مجرور يەنە تفككى طوليدردى . فعاليت
عصيه ايله سرايا غضنفر كسلى . حال
وموقعى ، يارەلرني اونوندى ايلرني
قوشمق اسەندى . اوائندە قولانغك
ديندن (وزرز) ديه برشي ... بردشن
قورشوني كچدى . ارقەسندن بردها ..
بردها .. حيدر كندني قورويەمدى .
وجودى شدلە تترەدى . شفق بولطلرندن
دها روحو برور رنگيه آلتون كې بارلاد .
يان صارى صاچلرني ستر ايدن فس باشند
اوچدى . كنديسى يره بويوارلاندى .
يچارە نقر ييتندن اورولمش ، آلتى دلتمش ،
قفا طاسى طاغلمشيدى . دلخراش بر
فريادى متعاقب قهرمان جوجق لوندا نه
بويله خاك خون آلوده - ايكنجى دفعه
اولەرق - سرلەككن بر ثانيه صوكره
حضرت ملك الموت ايله روبرو بوليوردى .
برتسم دائمي بولنان دوداقلرى آرمەندن
(آه !) كۈ توحيدني آنحق كندى
ايشيدە بيله جكي قدر برسەله ذكر
ايندى . كوزلرني دة بر دها آجماق
اوزده قاييويوردى . حال ووجه شهيدە
اوزمان قوربان آثار حيت وديانت ، آثار

صايت وملکیت انسانه کتابه معنو ياندن
نه بيوك برحيفه آچيوردى .

حسين ثروت

— ارتقا —

آقرين ! همتكز شايان تقديردر ،
يازارسەكز بويله يازيكز كه آثار قلميه من
دخي معلوم جهان اولان شهامت عثمانى
انظار علله عرض ايتسون .

دفتر خاطراتدن :

— بر بهار صبايحى —

كوك سامعه خراش ، اوراندە
شعانت بروردن اوزاق بك اوزاق بولنق ؛
اورادە شمسك طلوع عظمت فشانى ؛
طبيعتك محاسن روحو برورتي ؛ بتون انظار
عاشقانه مری جذب ايدەجك ، بتون
حسيات سودا پرستانە مری تهيجە كتيره -
جك ، انوار محبت ايله مشحون قبلرني
طاللى ، لطيف ، روحو از بر هيجان
ايغنده براقهجي ؛ برموقدن تماشا ايتك
ايچون سنكە برابر ، كوشك ، او ، اشيانه ،
محبت يقيندەكى اشجار زمردين ايله
محاط - كوچك براورمان هيأتى الان -
قورويه او ، مخزن سرائر عاشقانه كيتمش
ايك ؛ بوموقع فرحنا تمام ايسدېكمز
كې ايدى ؛ بزى عالم تخيدان ايرەجق ،
تفكرات عاشقانه مری ، حسيات سودا -
كارانه مری اخلاخل ايدەجك ؛ هيچ
برسس ، هيچ بر صدا يوق ايدى .
قوشلر بيله دها لائە سعادت پرورلرندن
چيقما مشلر ، الحان شوق اورلريله ،
سكون طبيعتي اخلاخل ايتەمشلردى ؛
اورتەلق برسيسك طبقه ظلام خفيفه
ايله متسرايدى . هنوز سحر اوليوردى .
قر ، قيسماندن ، مشجرەك يشيل
ذروهلرني ، طاغلر ك دامان خضارت
پرورني ؛ دكرك سطح كيودقامنه ؛ بر
متورمەك حيات دردالودى كې سونوك ،
بررې سوداوينك قلب رعشه دارى كې
تترەك رضاي سيمين اسالە ايتدككن ،
پرې كاشانه برخذه سوداوى كوندردككن
صوكره ، شواحق جبلك ارقەسندن
عروب ايدىيوردى . سمى نيلفامك سنيه
منورندەلمە ريز اولان نجومى عدو حساب ،
برر ، برانظار تماشا دن كيزلە نيورلردى .
دكز ؛ براسيم سحرله خفيف ، خفيف
متموج ؛ ميني ، ميني امواجي بر روشن
نازين ايله بر ، برني تعقيب ايدەرك دامان
ساحلى اوييور . روحو از بر چاغلى

سامەرس اوليوردى . شبنم لود چنلرله ،
قيرچيچكلرله پيراسته قورونك ، ساي
كودك سينه صافندە بريكن سحاب بهارله
اويوشمك ايستە يورمش كې يوكسلن
اغاجلرينك - بر جوق قوشلرە او ، خوا -
ندكان طبيعتە اشبانە سرور اولان -
يشيل ذروهلرني . ظلمت انكيز داللىرى
ارمنه ؛ چنلر ك ساحه زمردينه ، ازهار
كوناكونك سينه معطرني ؛ سحر ك متموج ،
سونوك ، رقصان خيالى دوكليور ،
پيشكاهمزد برلوحه ديدع ، برمنظره علوى
حاصل اوليوردى ؛

بز ، ظل خزينا نەلر ، هر زمان بزه
محرم اسرار اولان مشجره ارمەسندە
ساكنانه ، حزن اور ، سودا فر ابر تائر ،
علوى ، روحو برور راستغراق عاشقانه ايله
طولاشيوردق ؛

هر طرفدە برسكوت سحرى حكيم فرما
اوليور ، يالكرز ، يورديچكە ترين چنلردن
متحصل برخيشلى اجرائى حكم ايدن
سكون طبيعتي دوجاد انحلال ايلويوردى .
بوسكون وجد اوردى اخلاخل ايتامك ،
شبنم لود چنلرني ازمەسك ؛ اونلرني
ايخته مەك ايچين آديلرني ناصل آييورلك !
خورشيد عالم ارا ، بررې محبت كې
نازان ، نازان متهاي افق شريفه جهرة
نوارينى عرض انكە باشلامشدى . اغوش
ساده بريكن ، سودا برور ، روحو از
سحاب متورەك ؛ كيكي دامان افق ،
شواحن جبالي اويەجكش كې اچالمش ،
كيكي سناك سینه فيروزه فاني ستراتيك
ايستە يورمش كې ، اوزاوب كيتمش ؛ كې
اهسته ، اهسته برز قار ييغنى كې ساي
نامتاهيدە سوزولوب كيدىيور . كيكي بر
طاغ كې ييغين ، ييغين طوبلاشمش ، كيكي
سودا نثار برقزك بريشان كيسوى ذوق
كې طاغلمش ، بيك درلو صورواشكالده
بدايە افشان اوليوردى .

چنلر ك ساحه حضرانە سايه افشان .
بر اغاچك زير لطافت بردرينه دوكلديكي
- كيجهمك رطوبت فيض بخشاسيله تملك -
اوراق زمرد قالمك او ، بستر زمين طبيعتك
اوزندە اوطوره دق شمس زرينك طلوع
عالم اراسنى سرمست محبت اوله رق تماشا به
باشلادق ؛

— مابعدى وار —

ابن الشمس الدين :

احمد رفعت

مدیرى : محمد طاهر

معارف — طاهر بك طبعسى

مدوح